

Дискусия „Бизнес – образование“ | Добрич, 22 май 2019 г.

СТОПАНСКА КАМАРА
ДОБРИЧ

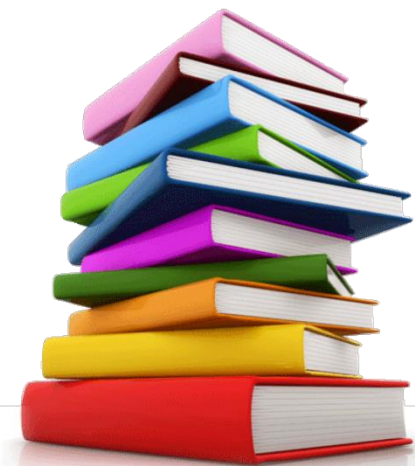

ОБЩИНА
ГРАД ДОБРИЧ

Професионално образование и заетост

Радосвет Радев

Председател на Българска стопанска камара

Предизвикателствата на цифровата икономика

Ново качество на работните места

Изчезващи и появяващи се професии

Необходимост от нови умения и компетенции

Необходимост от учене през целия живот

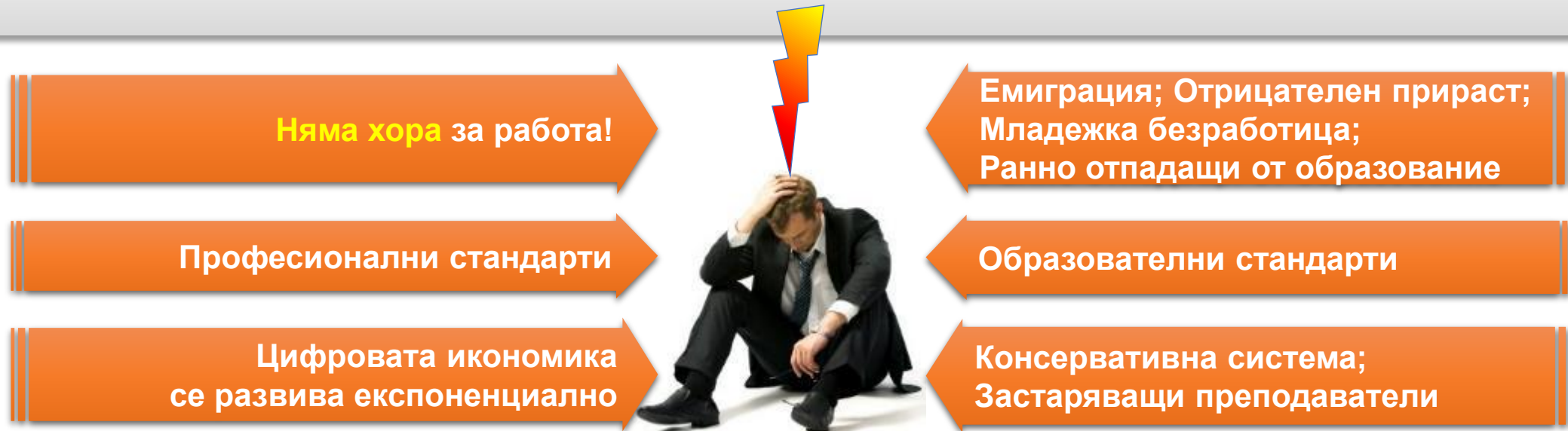
Всички специалности трябва да са дигитално ориентирани

Развитие на
икономиката

Развитие на
образованието

Необходимост
от прогнозиране

Актуалната ситуация

Пазарът на труда се глобализира, образованието – също!

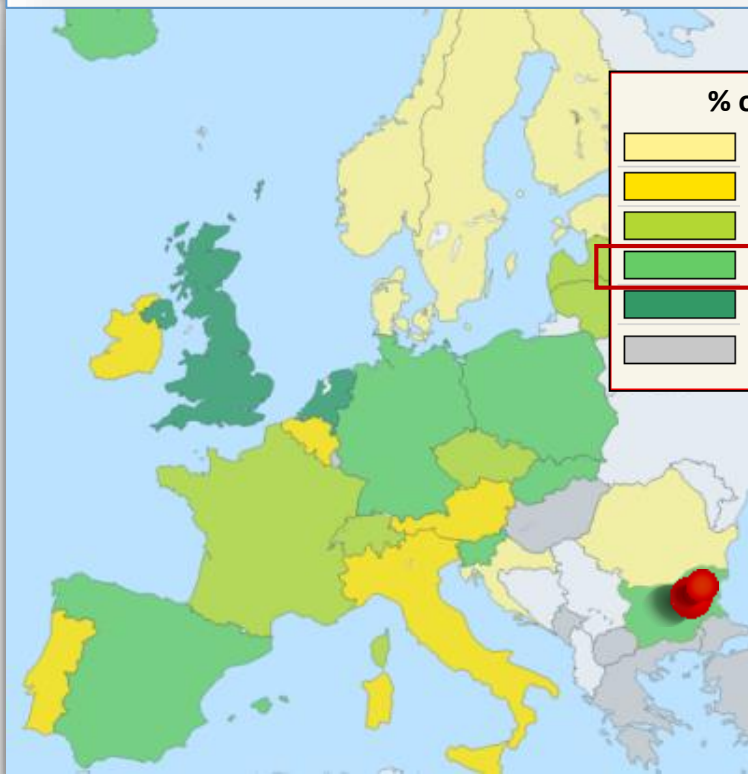
Липсата на кадри вреди на инвестиционния климат и ограничава развитието на икономиката

Липсата на ключови компетенции – една от основните пречки за икономически растеж

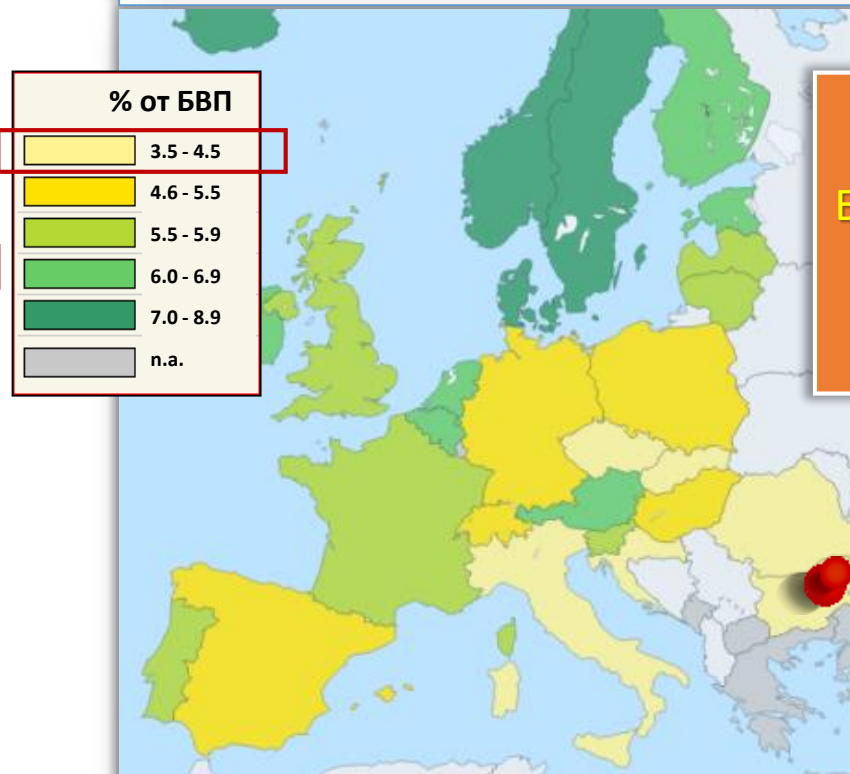
Недостиг на **STEM умения** (Science, Technology, Engineering & Mathematics) – умения да се интегрират знанията между различните дисциплини и на тази основа да се достига до оригинално решение на даден проблем в различни практически ситуации

Разходи за образование в ЕС

Частни разходи за образование

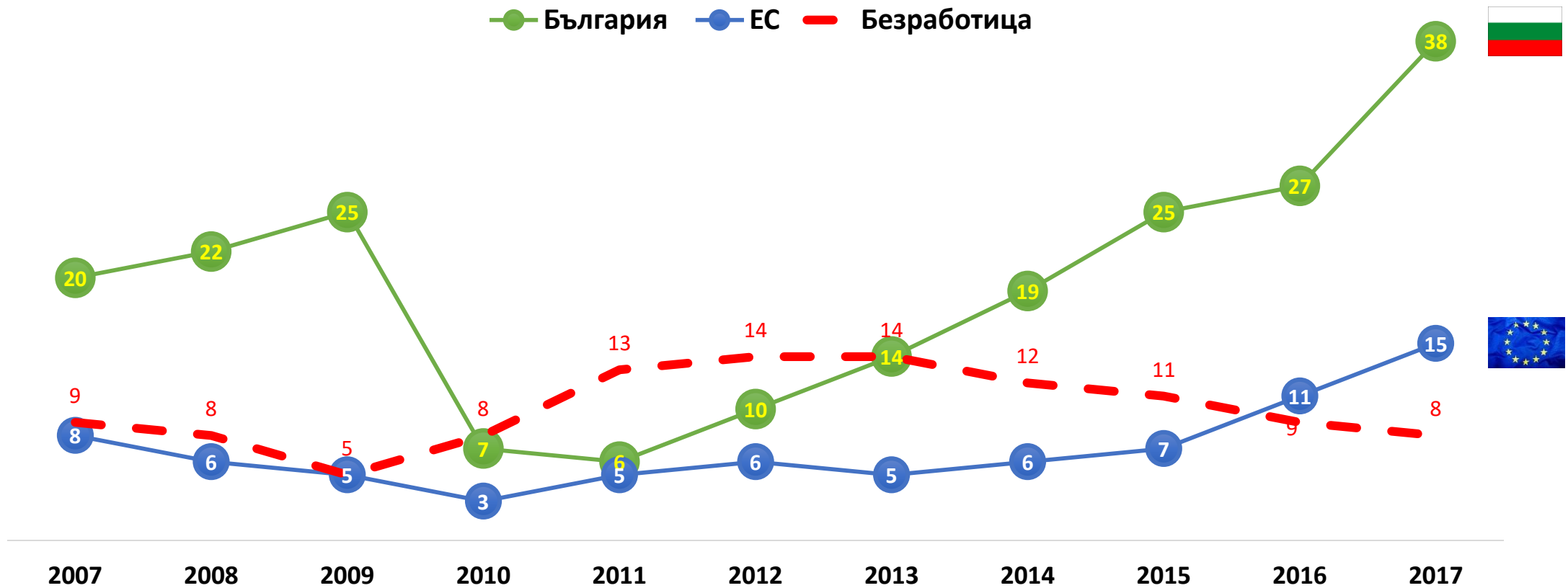
Публични разходи за образование

По **частни** разходи за образование България е над средното за ЕС ниво, но по **публични** разходи страната ни заема последна позиция в ЕС

Източник: Евростат

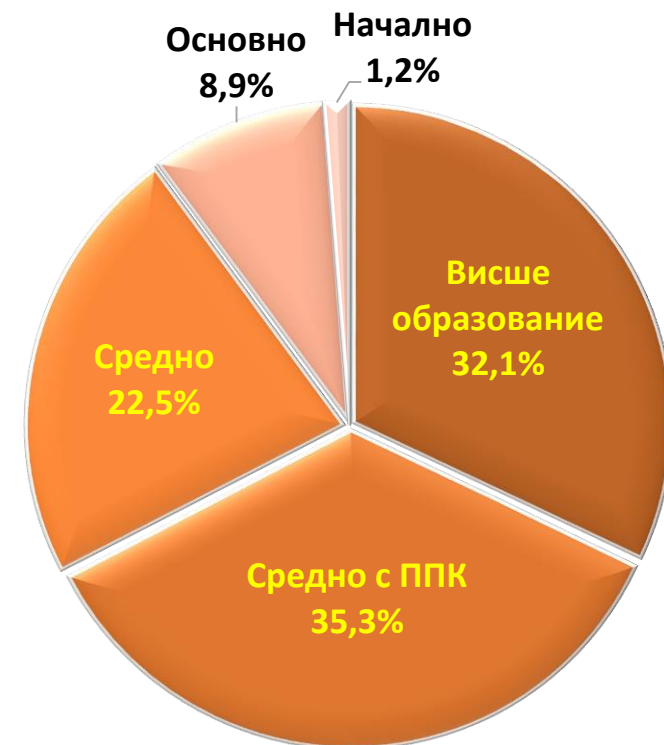
Недостиг на работна сила, затрудняващ дейността на предприятията в индустрията (%)

Източник: Евростат

Работна сила по степен на образование

- Хората с придобита професионална квалификация (ППК) са **35,3%** от работната сила в България (близо два пъти повече от тези, които имат само средно образование).
- **Коефициентът на заетост** е, както следва:
 - на хората с висше образование - 84%,
 - на тези с ППК – 74%,
 - на хората със средно образование – 67%,
 - с основно образование – 32%,
 - с начално и по-ниско образование – 18%.

Разминаване между търсене и предлагане на умения и компетенции

■ Изисквано от работодателите образование ■ Студенти по области на образование

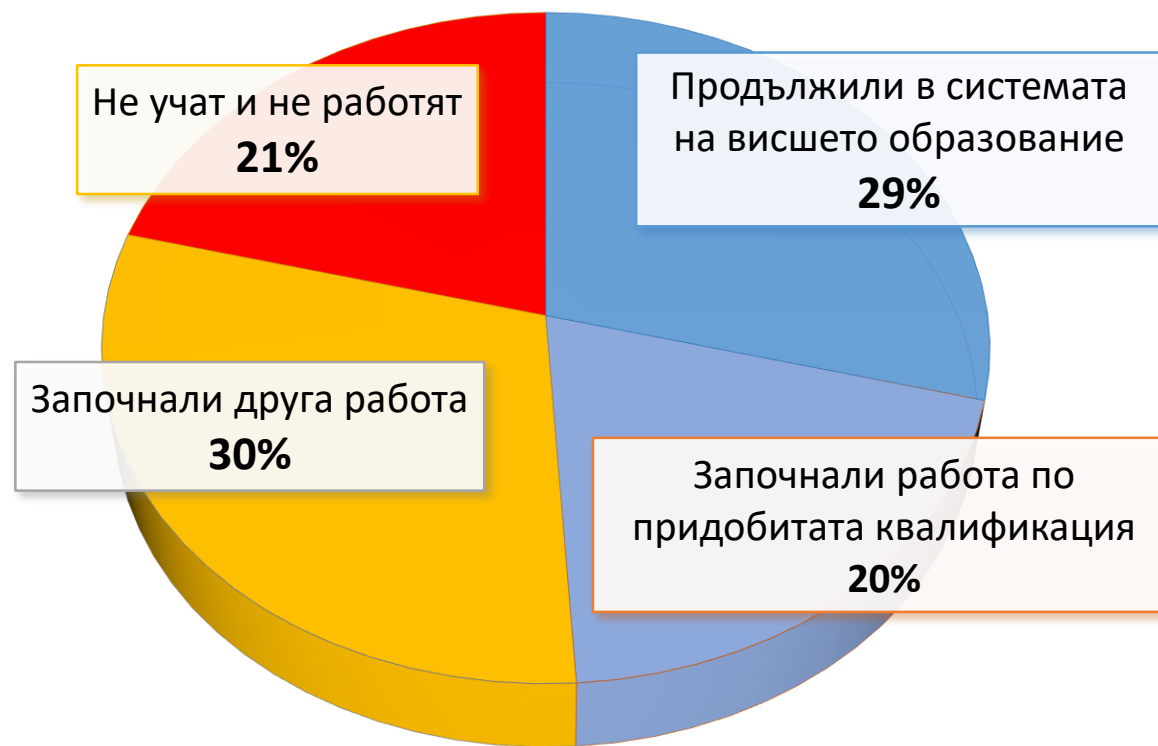

- ✓ Завършилите **технически** специалности си намират най-бързо и добре платена работа;
- ✓ От **останалите** специалности само 20% работят по специалността си!

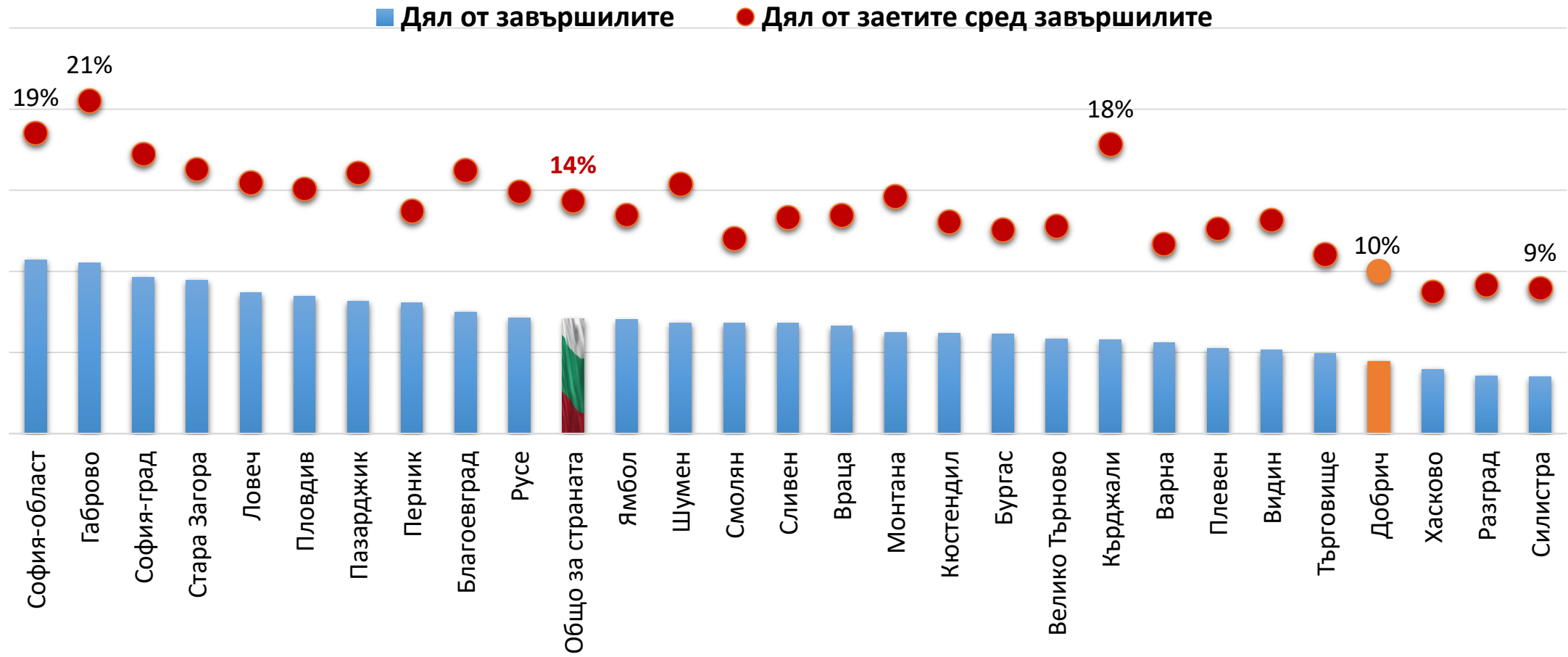
Съотношение
между общо и
професионално
образование
(8-12 клас)

		Общо образование	Професионално образование (ПО)	Дял на ПО
1	Силистра	2137	2700	55.82%
2	Ямбол	2625	3086	54.04%
3	Плевен	5214	6041	53.67%
4	София-област	4558	5263	53.59%
5	Стара Загора	6584	7468	53.15%
6	Русе	4315	4822	52.77%
7	Пазарджик	5295	5569	51.26%
8	Разград	2700	2755	50.50%
9	Търговище	2272	2282	50.11%
10	Велико Търново	5011	5004	49.97%
11	Кюстендил	2237	2195	49.53%
12	Сливен	3526	3442	49.40%
13	Пловдив	13336	12977	49.32%
14	Перник	2232	2167	49.26%
15	Монтана	3145	3032	49.09%
16	Хасково	4896	4554	48.19%
17	Габрово	2081	1935	48.18%
18	Бургас	9451	8010	45.87%
19	Варна	10786	8169	43.10%
20	Ловеч	3473	2622	43.02%
21	Добрич	3550	2561	41.91%
22	Видин	2233	1542	40.85%
23	Благоевград	8314	5574	40.14%
24	Шумен	4596	3007	39.55%
25	Враца	4722	2909	38.12%
26	Кърджали	4132	2397	36.71%
27	София-град	31759	17752	35.85%
28	Смолян	2999	1493	33.24%

Реализация на завършилите професионално образование

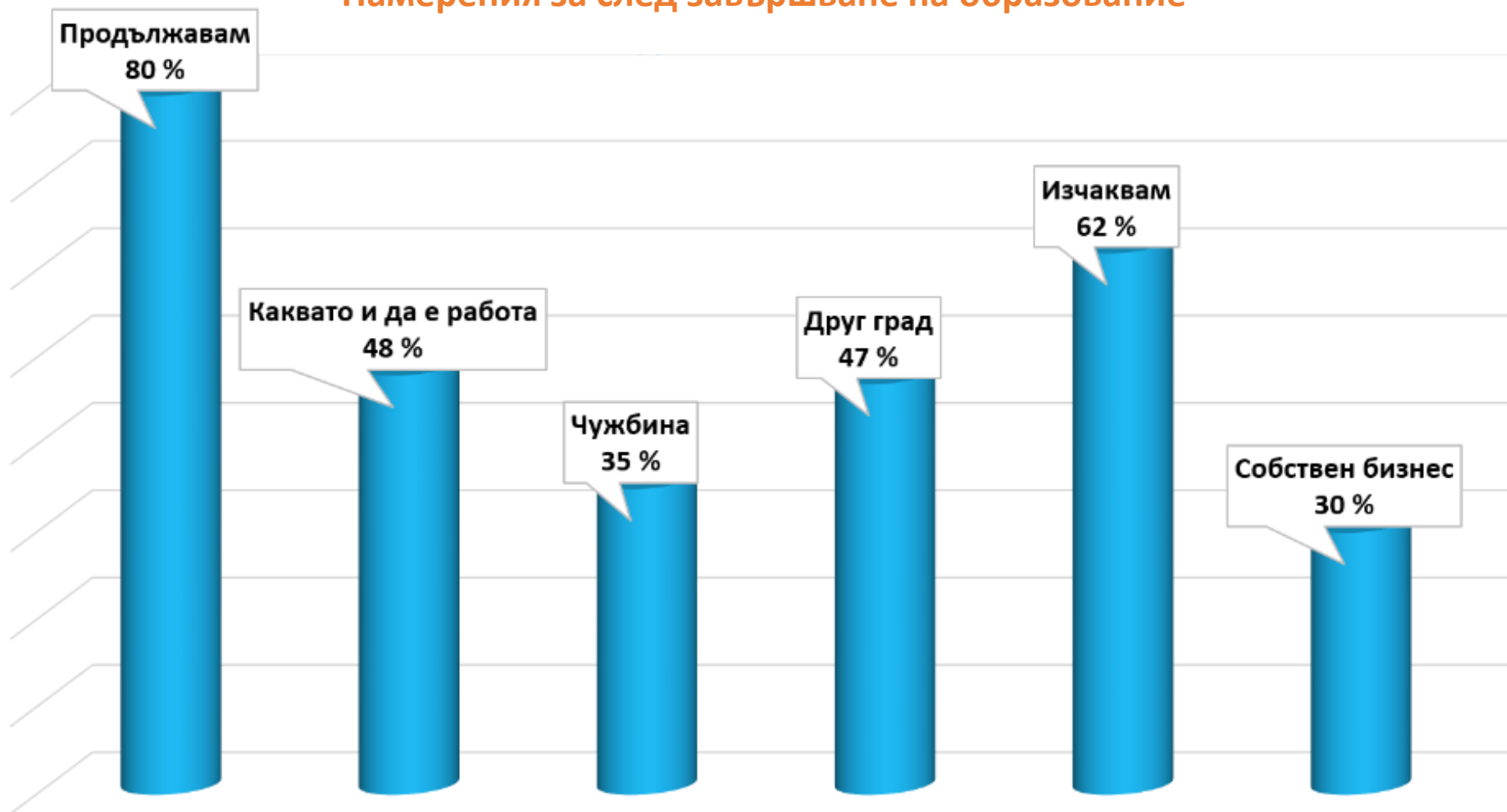

Реализация на завършилите професионално образование

Проучване на БСК от 2017 г.

Намерения за след завършване на образование

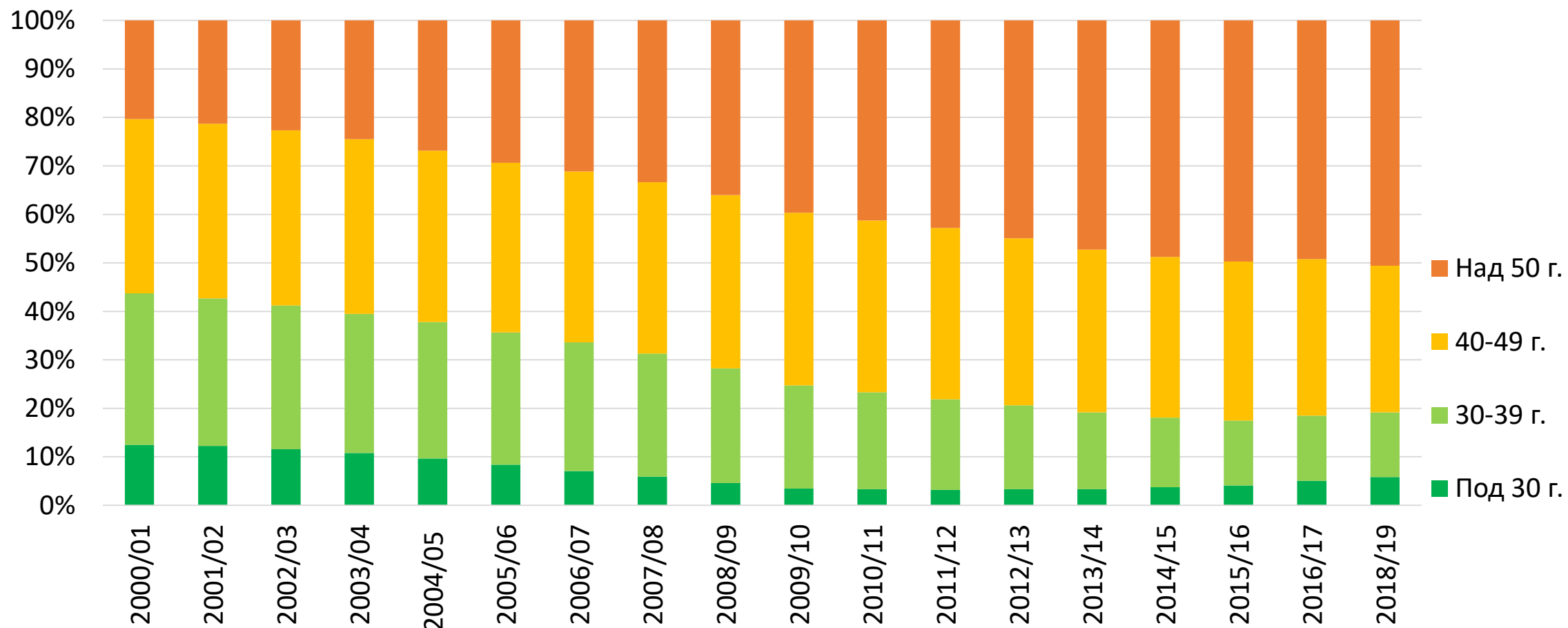

Проучване на БСК от 2017 г.

С какви предизвикателства се сблъскахте в практиката, за които не бяхте достатъчно подготвени в процеса на образование?

Възрастова структура на преподавателите

Заплахи пред професионалното образование и обучение (ПОО)

- Нисък интерес на учениците към професиите в индустрията
- Възприемане на ПОО като непрестижно и неатрактивно
- Непригодност на обучението към потребностите на пазара на труда
- Липса на потенциал за предоставяне на квалификации по професиите на бъдещето
- Неизползван потенциал на ПОО за технологично развитие и иновации
- Продължаващо остаряване на материалната база
- Пенсиониране на около 50% от учителите в следващите 10 години
- Изолиране на бизнеса от процеса на ПОО

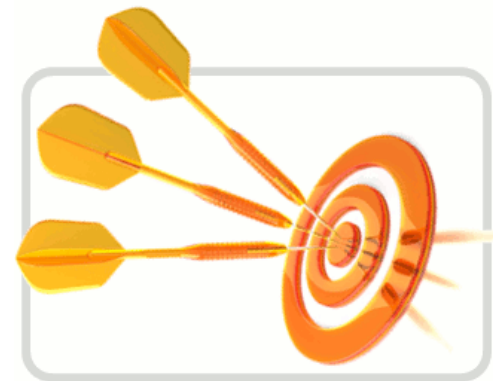
Недостатъци на професионалното образование и обучение

- Липса на съвременна стратегическа визия за развитие на ПОО
- Неефективна система за кариерно ориентиране
- Неефективна мрежа от професионални гимназии
- Необвързаност с реалните потребности на пазара на труда - липса на единна система за планиране на държавния план-прием на основата на проучване, идентифициране и прогнозиране на потребностите от ПОО, и работещ механизъм за сътрудничество с работодателите
- Дефицити на основни умения - резултатите от проучването PISA показват, че повече от половината от 15-годишните в професионалните училища са функционално неграмотни и не успяват да подобрят показателите си по математика и природни науки
- Неефективна система за оценяване на качеството на ПОО
- Няма система за проследяване на реализацията на учениците

Ключови цели за развитие на училищното образование

- Подобряване на обхвата на децата в ученическа възраст, превенция на отпадането и създаване на възможности за връщане в образователната системата
- Подобряване на качеството на образованието с акцент върху новите технологии и новите методи на преподаване
- Въвеждане на система за продължаваща квалификация и кариерно развитие на педагогическите специалисти
- Осигуряване на необходимите ресурси и материална база
- Създаване на цялостна рамка на системата за учене през целия живот - условия за признаване на резултатите от неформално и самостоятелно учене; наваксващи програми за ограмотяване на възрастни

Мястото на работодателите

- **Активно включване на работодателите в:**
 - Разработването на учебните програми
 - Оценката на потребностите от обучение по професии и специалности
 - Оценяването на знанията, уменията и компетенциите на завършващите
- **Стажове** в предприятия не само на студенти и ученици, но и на преподавателите
- Данъчни и други финансови **стимули** за въвличане на бизнеса в процеса на дофинансиране на образованието
- Оздравяване на вътрешната **бизнес среда** и премахване на пречките пред инвестициите и създаването на работни места, вкл. промени в трудовото законодателство (гъвкавост при наемане и освобождаване, квалификация)

Дискусия „Бизнес – образование“ | Добрич, 22 май 2019 г.

СТОПАНСКА КАМАРА
ДОБРИЧ

ОБЩИНА
ГРАД ДОБРИЧ

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО!

Радосвет Радев

Председател на БСК

Тел. 02 980 03 03

Email: r.radev@bia-bg.com

